

1. Drie maanden onder de sneeuw. — 3. Sint Gregorinsdag op School. — 6. Een moedig Meisje. — 7. Karel Cogge, De Overstroming aan den IJzer. — 8. Het Wonderlijk Gezelschap. — 11. Het Kermismeisje. — 12. Willem Tell. — 13. Beter een lap dan een scheur. — 17. De Zinneloozen van Gheel. — 20. De Klok van Stuivenkenskerke. — 24. Grapes en Vroolijke Verhalen. — 34. Nog Grapjes. — 35. Het Kindje van de Zee. — 37. De Bezembinders van Kleit. — 38. De Vlucht in de Koffer. — 41. De Gierigaard. — 43. De Veerman van 'tZwin. — 48. Berlijk duurt 't langst. — 61. Strengte Winters. — 62. De Wees in Londen. — 63. Sinter-Klaas op de Heide. — 66. De Kinderen van den Smokkelaar. — 67. De Paasch-klokken. — 69. Leeuwte van Damme. — 70. Van Alles Wat. — 71. Nieuwsgierig Aagje. — 79. De verrassing van Oudenaarde. — 83. Op de Hooge Venen. — 85. De Overwintering van Nova Zembla. — 86. Hoogmoed Komt voor den val. — 89. Het spook. — 95. De twee Weesjes. — 96. De oude Redder. — 97. De Vlucht. — 101. Toch beter Thuis. — 105. Ongeluk en Geluk. — 108. Bieke. — 109. De oude Mantel. — 110. Robinson Crusoë. — 113. De Rooversjongen. — 114. Nooit Vergeten. — 118. De Spion van den Molen. — 119. De Kinderen van den Dokter. — 120. De ruwe Kerel. — 121. Tweemaal gevonden. 126. De Kerels van Lampernisse. — 136. Thijl Uilenspiegel. — 137. Oom Tom. — 141. De Kerstavond van Bertje. — 143. De Reis in de Wildernis. — 168. Een jonge Held. — 169. Jacob van Artevelde. — 170. De overwinning van Karel. — 171. Genoveva van Brabant. — 172. De avontuurlijke Reis. — 173. De strijd met den Wolf. — 174. Een vreeselijke Avond. — 175. De gevluichte Slaaf. — 176. In de Vliegmaschine. — 177. Een moedige Vrouw. — 178. Ontsnapt. — 179. Valsch beschuldigd. — 180. De zoon van den Torenwachter. — 181. Terug bij vrouw en kinderen. — 182. De reis van Columbus. — 183. De Schilder van Karel den Stoute. — 184. Het spook van de Schelde. — 185. Het avontuur in het gebergte. — 186. Jack de Cowboy. — 187. Hoe Jack prairieboer werd. — 188. De sterkste Voetbalclub. — 189. De Held van Tremerloos. — 190. De straf van 't Ezelarehof. — 191. De Cowboy van fort Bell. 192. Jeanne d' Arc. — 193. De wandelende Deur. — 194. De Avonturen van Geeraart. — 195. Geeraart in Rusland. — 196. Dikke Dries. — 197. De Roode Knuppels. — 198. Rosa van Dennenburg. — 199. De Wolf van Ghistel. — 200. De betooverde Molen. — 201. Zonderling gered. — 202. De Spaansche furie. — 203. De boeteling van Veurne. — 204. Een angstige Nacht. — 205. De Prins van Kakao. — 206. De dappere Elzie. — 207. De Avonturen van David. — 208. In en uit de Gevangenis. — 209. De Spion voor zijn land. — 210. In het verwoeste Vlaanderen.

Vraag elke week het nieuwe boekje aan uw dagbladverkooper, want de reeks van deze veel gevraagde boekjes gaat gedurig voort.

— o PRIJS 60 CENTIEM. o —

Druk. Valère Decan, Dixmude. — Tel. 07

EEN BLIJDE SINTERKLAASAVOND

Nr 116

A. HANS.

EEN BLIJDE

SINTERKLAASAVOND

EEN BLIJDE SINTERKLAASAVOND.

I.

Frans Vandijk stapte te Rupelmonde in de veerboot. Hij moest over de Schelde, want hij woonde te Natten-Haasdonk.

't Was den 2en Februari van 't jaar 1825.

— Veerman, boos weer, zei Vandijk.

— Ja.... Een geweldige Noord-Wester... en wordt nog kwader.

— Dat denk ik ook

— Ik zie geen passagiers meer... we vertrekken. En 't is mijn laatste reis... Staks wordt het gevaarlijk op de rivier. Ik heb de pont al vastgelegd (1).

Frans Vandijk zat op de bank. De avond trok reeds als een sluier over den hoogen, kloeken toren en de kasteel-ruïne van Rupelmonde, het oude stadje aan de Schelde.. en tegenover de Rupel.

(1) Toen was er te Rupelmonde nog een pont, die oock vee en voertuigen overzette. Thans wordt het veer door een roeiboot bediend.

De boot schommelde geweldig. De schelde stuwde onstuimig haar golven voort.

De veerman roeide krachtig. De overtocht duurde langer dan anders. Maar eindelijk toch kon Vandijk het veergeld betalen en op den dam springen, die naar den oever leidde. Hij groette den schipper en beklom den hoogen dijk. Hij volgde dezen even, maar spoedig daalde hij de andere helling af. Om zijn weg te verkorten, liep hij over een stuk land en bereikte een kleine hoeve, waar hij woonde.

De luiken waren reeds gesloten. Vandijk trad binnen. In de keuken was het licht en warm. In den haard brandde de turf, die men uit den bodem haalde.

— Gelukkig, daar is vader, zei vrouw Vandijk. 't Is boos weer, hé ?

— Ja... een storm...

Vandijk lachte naar zijn kinderen, Karel, die zeven en Kathelijne, die tien jaar was... Kaatje, twee jaar oud, was al te bed.

Maar aan tafel zat nog een vrouw. Ze ledigde vlijtig een schotel pap.

— Zoo Maria, ook nog op gang? vroeg Vandijk.

— Ja..., maar ik ga seffens naar Wintham.... Uw vrouw is zoo goed mij wat te laten eten..... 't Is een hard leven voor een weduwe als ik...

— Ja, dat is waar. En smaakt het?

— Heel goed!

Maria ledigde haar schotel en stond op.

— Ik heb heel den dag geleurd, zei ze. Maar weet ge 't al Vandijk...

— Neen, wat?

— Vader, Maria heeft van den duc een kruiwagen gekregen, vertelde Kathelijne haastig.

't Goede kind was zelf blij over dat geschenk.

— Ja, 't is waar, bevestigde Maria. Een schoone, nieuwe kruiwagen..... Van den duc! Ik heb hem op 't kasteel mogen halen.

De duc..... zeiden de menschen, en ze bedoelden den hertog van Ursel, die op 't kasteel te Hingene woonde.

— Wel, Maria, dat is een uitkomst voor u, zei Vandijk. De manden werden toch te zwaar, hé ?

— O, ja... Nu leur ik gemakkelijker.

— Ik zou nu vertrekken, hernam Vandijk. Ik zeg dat niet om u weg te jagen.... Maar het weer verslecht.... Hoor den wind eens....

— 't Is waar.... Bazinne, wel bedankt voor uw goede pap.... ze heeft mee deugd gedaan... goeden avond, brave kinderen, goeden avond Vandijk.... Slaapt allen wel.

— Wacht, ik zal de deur wat open houden, dat ge ziet, zei Vandijk.

— Ja, en kijk eens naar mijn kruiwagen.... hier staat hij.

— Een schoon stuk.

— En hij rijdt zoo gemakkelijk... hij gaat van zelf.

— Als ge duwt toch...

— Ja, natuurlijk... En nu ben ik weg... ik heb vandaag

goed verkocht.

— Te beter. Wel thuis!

— Goeden avond!

Maria verliet het hof en Vandijk deed de deur dicht.

— Vader, waarom moet Maria zoo hard werken? vroeg Karel.

— Maria is een weduwe; haar man, schipper De Pesseroy, een Franschman, is verongelukt op de Schelde. Dat is nu zoo wat zes jaar geleden. En Maria moest dan zelf het brood verdienen voor haar en haar kindje.

— Voor Emilietje... ik heb er vandaag nog mee gespeeld, zei Kathelijne.

— Ja... Emilietje heeft haar vader nooit gekend, 't arm schaap. 't Lag nog in de wieg, toen schipper De Pesseroy verdronk, zei moeder.

— Het was toen boos weer zooals nu, vertelde vader. De Pesseroy kwam van Antwerpen en moest naar de kaai te Wintham. Toen hij de Rupel binnen kwam werd het schip door de golven op een bank geworpen. De schipper stuikte over boord. Zijn knecht deed al wat hij kon, om zijn baas te redden. Maar 't was donker en vliegende storm. De Pesseroy verdronk en eenige dagen later vond men zijn lijk dicht bij Ruisbroek.

— Maria heeft toen zeker veel geweend, vader? vroeg Kathelijne.

— Ja, kind.

— Ze was ziek van verdriet, zei moeder. De menschen hebben haar toen veel geholpen. Het scheepje was ver-

nield. De knecht had zich met moeite in de boot kunnen redden. Maria was doodarm. Maar er werd geld bijeengebracht. Toen ze genezen was, kon ze een hoop artikelen koopen, zoo van alles, garen, band, spelden, naalden, sajiet, zeep en ze leurre daarmee in de streek. In 't eerst verkocht ze veel. Maar de menschen vergaten stilaan haar ongeluk, hadden zooveel medelijden niet meer en Maria kreeg een harden dobber, om door het leven te geraken. Ze moest haar ronde al verder en verder doen om nieuwe klanten te winnen. Ze stak zelfs de Schelde over naar Rupelmonde en Steendorp en ging het land van Waas in. Dat doet ze nog.

— Maar nu moet ze die zware manden niet meer dragen, zei Kathelijne. Ik ben blij dat ze een kruiwagen heeft.

— Ja, ik ook, sprak Vandijk. Maria is een brave vrouw, die flink haar best doet.

— Als ze heele dagen op gang is, blijft Emilietje bij geburen, zei moeder. Maar Kathelijne, ge moogt het kind ook wel eens naar 't onzent meebrengen.

— O ja, moeder!

— Morgen zal het geen weer zijn, vrees ik, hernam Vandijk. Hoor den wind eens... die wordt nog geweldiger.

— God beware ons! bad moeder.

En vader sprak haar die woorden na, want bij storm was het hier een gevaarlijk hoekje te Natten-Haasdonk en in de heele streek van Hingene, Wintham, Eikevliet,

Eikebroek en Klein -Mechelen. De menschen woonden er dicht bij de dijken van Schelde en Rupel en wee als daarin door het woest opgezweept water gaten geslagen werden. Dat was nog gebeurd. En dan had men overstroming.

Moeder schepte nu voor allen de pap uit. Ze had brood gesneden en het gezin zette zich aan tafel. Kort na 't avondmaal kwamen Karel en Kathelijne om een kruisje bij hun ouders en gingen slapen.

Vader en moeder zaten nog een tijdje bij den haard. Moeder naaide en vader vertelde van zijn zaken, die hij te Rupelmonde gedaan had. Maar soms waren beiden heel stil. Dan luisterden ze naar den wind die om de kleine hoeve gierde, en het huis deed zuchten.

— God zij de arme zeelui en schippers genadig, zei Vandijk, toen hij nog eens de ronde deed om te zien of alles wel goed gesloten was.

En toen gingen Vandijk en zijn vrouw ook ter ruste. 's Morgens was de storm nog heviger geworden. Vader zei, dat de kinderen thuis moesten blijven van school. Het kon gevaarlijk worden op den weg. Er zouden zeker takken van de boomen vallen en pannen van de daken. Grauwe wolken dreven snel aan van boven Waasland, en over Schelde en Rupel.

Vandijk ging eens tot aan de rivier. Daar was ook de dijkgraaf, de man, die toezicht had over de dijken. Hij had eenige werklieden aangesteld, die een zwakke plaats moesten versterken. Ze hoopten er zakken zand tegen de

helling op. Vandijk hielp ook mede. Nog andere boeren verschenen met ledige zakken, die ze met aarde vulden.

Tegen den middag ging Vandijk weer huiswaarts. Hij ontmoette Maria De Pesseroy met haar kruiwagen.

— Baas, dat is een weer, hé! zei ze, even rustend.

— Maar ge moest vandaag thuis gebleven zijn.

— En mijn klanten laten wachten! Neen, dat kan niet. Iedere hoek heeft zijn dag en de menschen rekenen op mijn komst. Ik moet bestelde waren afleveren.

— Zorg toch, dat ge bijtijds binnen zijt, Maria, vermaande de boer.

Thuis vertelde hij, hoe de dijk versterkt werd.

— Maar waarom wachten ze daarmee toch altijd, tot er gevaar is? kloeg moeder.

— Ja, dat is dwaas.

Vandijk wist wel, hoe de dijken dikwijls verwaarloosd werden. De eigenaars van de gronden krakeelden te veel over de onkosten.

In den namiddag bedaarde de wind toch wat, en ieder hoopte, dat de storm zou gaan liggen. Maar het leek of de wind even wat rust genomen had. Tegen den avond stak hij weer op en groeide tot een orkaan.

— O, als er nu maar geen ongelukken gebeuren! zei Vandijk. Moeder, ga maar slapen. Ik blijf op..... We moeten waakzaam zijn.

Vrouw Vandijk stookte 't vuur nog wat aan en zette koffie voor haar man.

— Wek mij om een uur of één, zei ze. Dan zal ik

waken en kunt gij wat rusten.

Vandijk zat bij het turfvuur. De wind bulderde ver-
vaarlijk. De boer luisterde of er geen -noodsein zou ge-
geven worden.... het luiden van de klok of een kanon-
schot. Dan moesten alle mannen en jongelingen naar
den dijk om een gat te stoppen en tegen het water te
strijden.....

De nacht kroop traag voorbij... Even na eenen vroeg
moeder hoe laat het was. Ze wilde dan opstaan.

— Blijf liggen, ik zou toch niet kunnen slapen, zei
Vandijk..... Ik zit hier warm.

En hij drong aan, dat zijn vrouw te bed bleef. Ze had
het over dag druk genoeg met het huishouden.

De nacht verliep zonder ongelukken. Maar met den
morgen bedaarde de storm niet. Kathelijne en Karel
moesten weer binnen blijven. En het leek wel of het van-
daag niet licht zou worden. Grauer nog dan gisteren
waren de wolken. Soms plaste een regenbui neer.....
Vandijk zag, dat boomen ontworteld werden. Van het
kerkdak was een stuk afgerukt. Het bedehuis was dan
ook zoo bouwvallig.... Te Wintham zei men altijd, dat
de kerk van Haasdonk maar afgebroken moest worden.
't Was beter— beweerden de Winthammers— een nieuwe
bij hun gehucht te bouwen. Al jaren werd daarover ge-
twist.

't Was een sombere dag. Overal in het rond zaten op
de hoeven en in de huizen angstige menschen...

Het werd namiddag... De storm hilde met onvermin-

derde kracht voort.

Eensklaps zag Vandijk eenige vluchtende menschen...
Hij liep naar buiten.

— De dijk is doorgebroken! riep men hem toe.

— Waar...?

— Op twee plaatsen zeggen ze.... ook hier dichtbij.

Vandijk aarzelde niet meer. Bleek, maar vastberaden
snelde hij in huis.

— Vrouw, de dijk is op twee plaatsen door... we moe-
ten vluchten, sprak hij. Zorg gij voor de kinderen... ik
leid het vee mee.

Maar eerst wikkelde hij Kaatje in een deken, en hielp
hij Kathelijne en Karel kleeden. Vrouw Vandijk was
aan 't weenen gevallen, doch ze nam haastig het weinige
sparegeld en rolde eenige dekens en kleeren tot pakken
ineen.

Haar man maakte de twee koeien in den stal los, en
dreef ze buiten. Hij spande ze gejaagd voor de kar. Dan
hielp hij vrouw en kinderen op het voertuig, laadde de
pakken dekens een kleeren... Wat kon hij nog meene-
men? Lang mocht hij niet toeven... En het was of hij
duizelde. Een ramp brak aan... hij wist het...

Hij moest zich beheerschen, zijn gedachten bijeen te
houden en kalm zijn. Vlug liep Vandijk weer in huis.
Hij sleepte matrassen naar buiten. Zijn vrouw trok ze
omhoog.... Dan nog lakens en kleederen, snel van bed
en uit een kas gesnakt...

De hennen liepen fladderend heen en wilden zich niet laten vangen. Het kleine varken spartelde tegen, toen Vandijck het uit zijn hok sleurde, maar het werd toch ook op de kar geborgen. Dan nog acht konijnen...

— Nu niet langer talmen, zei Vandijk...

De koeien trokken de kar voort. Maar het ging langzaam. En soms scheen het of 't voertuig met heel zijn inhoud omver zou waaien. De weg leidde dicht langs den dijk.... En Vandijk zag het water door de bres stroomen.

— O, kijk daar.... een vrouw..... wacht even..... ze kan nog bij ons! riep vrouw Vandijk boven het geloei van den wind.

— 't Is Maria, zei de boer. Wat doet ze nu toch dien kant uit...! En waarom komt ze niet voort....

Maria De Pesseroy was ondanks het vreeselijk weer toch op ronde geweest, en bij den dijk werd ze door het instroomend water verrast. In haar schrik liet ze haar kruiwagen los en vluchtte weg.

Maar nu dacht ze aan het voertuig, waarmee ze zoo gelukkig was geweest. En ze bleef staan.

— Maria! gilde Vandijk...

Hij zag hoe de leurster terug liep. Hij hoorde ze roepen.

— Mijn leven... mijn kruiwagen...!

Vandijk gaf het leizeel aan zijn vrouw en snelde de vrouw achterna

— Ze wil haar kruiwagen halen en ze zal verdrinken, bedacht hij met schrik.

Hij wilde Maria redden. Maar hij kon niet meer..... Hij zag hoe de ongelukige door den vloed werd gegrepen. Ze tuimelde omver.... haar lichaam werd nogeens omhoog gezwierd, draaide rond.... dreef snel heen.

Vandijk moest terug. Zijn eigen vrouw en kinderen waren in groot gevaar, want het water kwam nader en steeg snel. De boer stormde naar zijn kar. Hij joeg de koeien voort... O, waarom waren ze niet vlugger.... Had hij maar een paard gehad!

— Maria is verdronken! jammerde moeder.

De kinderen begonnen ook te schreien.

— Ze wilde haar achtergelaten kruiwagen halen! schreeuwde Vandijk....

Maar het ging nu niet om te spreken. Voort moesten ze... ginds naar de hoogte, waar de kerk stond. Daar zouden ze voorloopig veilig zijn.

Velen waren nu op de vlucht met karren, kruiwagens of zonder voertuig, beladen met pakken en zakken.

Moeders, vaders, groote broers of zusters droegen kinderen. Er klonk geklaag, gejammer, geschrei.

— God zij dank, we zijn er! zei Vandijk en hij dreef de koeien de hoogte op, waar de kerk stond.

Eenige mannen duwden aan de kar. Er waren hier reeds veel vluchtelingen.

De eerwaarde heer Hiel, de pastoor, stond daar ook en leidde de vrouwen en kinderen in de kerk.

Hij had er een groot turfvuur aangestoken. Gods huis was nu de rustplaats voor veel ongelukkigen.

Vandijk bracht de matrassen, dekens en kleeren.

— Niet zoo weenen.... gij zijt nu veilig, zei de pastoor tot vrouw Vandijk.

— 't Is omdat er een schrikkelijk ongeluk is gebeurd.

En vrouw Vandijk vertelde hoe jammerlijk Maria De Pesseroy was verdronken. Het verhaal maakte een geweldigen indruk (1).

— O, moeder, nu is Emilietje een weesje, zei Kathelijne.

— Ja, 't arm schaap !

— Eerst verdronk haar vader..... en nu haar moeder....

O, mag ze bij ons komen wonen !

— Kind we zullen misschien zelf geen huis meer hebben..... Het zal voorzeker door den wind en het water omver gesmeten worden.

En vrouw Vandijk steunde het hoofd in de handen en schreide heftig.

Haar man stal het vee bij de pastorie. Er stonden daar reeds veel beesten en het was er gelukkig een beschut plekje. De mannen maakten er haastig van planken en zeilen een afsluiting rond.

Men reed nog langs hogere wegen om voeder. Maar de karren plasten reeds door het nat. De vloed kwam hooger en omringde de heuvel waarop de kerk stond. De wind huilde voort. De avond viel.

(1) Het ongeluk overgekomen aan Maria-Katharina. De Pesseroy, die haar kruiwagen wilde redden, leeft te Wintham in herinnering nog voort.

In de kerk brandde een lamp en eenige lantaarns. Kinderkens kreunden, anderen sliepen gerust, onbewust van de ramp. De ouders waakten. Door een gat in 't dak loeide de wind, die ook aan de verweerde ramen rammelde. Buiten loeide angstig het vee.

De pastoor las het avondgebed. Hij bemoedigde de menschen. Zoo brak de nacht aan....

Kathelijne lag lang wakker. Ze dacht aan Emilietje De Pesseroy. Die zou zeker op moeder wachten. Te Wintham wist men het natuurlijk nog niet van het schromelijk ongeluk... O, Kathelijne had zulk een medelijden met het arme weesje.....

Het werd eindelijk morgen.... De mannen gingen naar buiten. Overal water... Treurig staken de boomen, de huizen en hoeven er boven.

Maar de storm was bedaard. Over den vloed naderden schuitjes. De overheid zorgde, dat er levensmiddelen aangevoerd werden. De schippers vertelden, dat Hingenebroek, Spierebroek, Donk, Luipegem, Beerdonk de Nieuwlanden en de Weert blank stonden. Er was veel vee verdronken. Maar van ongelukken met menschen had men niet gehoord. Alleen maakte men zich ongerust over Maria De Pesseroy. Was ze hier in de kerk niet?

Toen vertelde Vandijk wat hij gezien had! De schippers zouden dit treurig nieuws naar Wintham brengen.

Ook bij de kerk lagen eenige schuitjes. Vandijk roeide naar zijn huis. Hij voer nu boven de akkers, waarop hij dien zomer zoo ijverig gewerkt had. Zijn gezaaid win-

tergraan was natuurlijk bedorven...

Vandijk bereikte de hoeve. Hij kon niet binnen. Het water reikte tot halverwege de muren. In de schuur was hooi, strooi en vlas geheel bedorven. Doode hennen waren in den hoek van 't wagenhuis gedreven.

Vandijk had de tranen in de oogen. Hij was nu ook een arm man... Er viel niets meer te redden. En treurig roeide de boer naar de kerk terug.

II.

— Wel, wel... zit ge hier! klonk het.

Een man stond voor Vandijk en zijn vrouw en kinderen, die in de kerk van Haasdonk aan 't eten waren.

— Oom Gust! riep Kathelijne verheugd.

Oom Gust was een broer van moeder. Hij woonde te Ruisbroek, ginds over de vliet, dichterbij Willebroek en Boom.

— Dat is wat te zeggen hé! zei vader.

Moeder begon weer van ontroering te schreien.

— Kom, kom, moed, zuster... 't Zijn treurige dagen, maar ge raakt er wel weer door, sprak oom Gust. Ik ben hier om u te halen. Mijn schuit ligt aan de kaai te Wintham en ik ben in de kleine boot zoo ver gekomen. Ge gaat mee en blijft bij ons tot hier de boel in orde is.....

Vandijk keek zijn schoonbroer dankbaar aan.

— Dat is braaf, zei hij. Ja, neem moeder en de kinderen mee. Ik moet hier blijven voor de beesten. Maar ik kan er tegen....

Moeder begreep ook, dat ze naar Ruisbroek moest. Het was koud in de bouwvallige kerk. De wind drong door reten en spleten. En het turfvuur kon de groote ruimte niet verwarmen.

Wat later hielpen Vandijk en oom Gust moeder en kinderen in de boot. Allen werden flink in doeken en dekens gewikkeld. Vader zou mee varen naar Wintham. Hij kon helpen roeien. En van daar zou een schipper hem wel terug brengen.

Moeder en kinderen zagen nu ook het tooneel van verwoesting. Wel honderd huizen stonden in het water, beweerde Vandijk.

— Gelukkig is de storm bedaard, zei hij.

— Maar niet voor goed, beweerde oom Gust. Ziet ge ginder die strepen.....? Wacht eens tot vanavond.

De boot voer tusschen Wintham en den Rupeldijk.

— Moeder, waar zou Emilietje van Maria nu zijn? vroeg Kathelijne.

O, bij burenen.... kind.

— Ze zal het zeker al weten dat haar moeder verdronken is.

— Ik denk het wel.

— Wat zal ze veel weenen!

Kathelijne dacht telkens weer aan het arme weesje.

Oom Gust hoorde nu ook welk een ongeluk er met Maria De Pesseroy was gebeurd.

— En zoo uw leven voor een kruiwagen verliezen, zei hij.

— Maria was gelukkig met dien kruiwagen, sprak Vandijk. Ze kon nu gemakkelijker leuren. En toen met die dijkbreuk kwam ze natuurlijk in de war... Ze liep zonder het te weten, naar haar dood. Had ik ze nog maar kunnen redden!

Aan de kaai te Wintham lag oom Gust's schuit, waarmee de man handel dreef met voorbijvarende schepen op Rupel en Schelde.

't Was druk aan de kaai. Veel schippers en lieden van den overkant waren hier geland om naar de overstroming te kijken. Vandijk hielp moeder en de kinderen aan boord en nam dan hartelijk afscheid. Hij zou het vee trachten onder te brengen hooger op en zou dan ook naar Ruisbroek komen.

De schuit voer heen. Vandijk oogde ze na. Hij was tevreden, dat vrouw en kinderen nu een behoorlijk verblijf zouden hebben.

Na eenig wachten kon hij meevaren in een boot die menschen van Niel naar Haasdonk bracht. De boot dobberde op den vloed. Eensklaps riep iemand:

— Daar tegen die houtmijt ligt een mensch.

Ieder schrok.

— Dat zal Maria De Pesseroy zijn, zei Vandijk ontroerd. Ze is gisteren verdronken en tot hier gedreven.

Hij vertelde vlug haar geschiedenis.

— We zullen haar meenemen, zei de schipper. Dat lijkt kan daar niet blijven.

Hij roeide naar de mijt, die halverwege boven het water stak. De doode was met haar kleeren aan uitstekende takken blijven haperen. De houtmijt stond bij een hoeffe, waarvan alleen het dak boven stak.

Ja, 't was de leurster. En de mannen haalden de doode binnen boord en legden ze op den bodem. De schipper legde een stuk zeil over haar. Ieder maakte het teeken des kruises en deed stil een gebed.

Wat verder ontmoette men een boot, die naar Wintham voer. Er zaten twee mannen in. Die namen de doode in hun vaartuig, want Maria De Pesseroy had te Wintham gewoond.

Vandijk voer mee naar Natten-Haasdonk... Hij was somber gestemd en treurig zat hij bij het turfvuur. Oom Gust had gelijk gehad. Tegen den avond stak de wind weer op en het stormde opnieuw.

De oude kerk schudde. De ruitjes rammelden vervaarlijk. Niemand durfde zich te slapen leggen. Als het dak maar niet instortte.

't Was nogmaals een angstige nacht. Zelfs de ouden wisten zich niet zulk een tijd te herinneren als deze. Ze hadden nog storm beleefd.

— Vijf jaar geleden, verhaalde er een, was de dijk van den Spierenbroekpolder doorgebroken. 't Was toen burgemeester van Goethem 's nachts naar de plaats van

de ramp ging om het herstellingswerk te besturen. 's Morgens om vier uur viel hij neer en hij stierf. 't Was door een beroerte van de koude. Toen is er niet veel overstroming geweest.

— Over zeventien jaar stond Klein-Mechelen blank, herinnerde een ander. Dat was in Napoleons tijd...

— En over vijftig jaar ... laat zien... 't was in Juli van 1779... dus over zes en veertig jaar kregen we een zomerstorm, zei een grijsaard. Het was binst de Hoogmis. Ik was hier ook in de kerk. We meenden dat al met eens de wereld verging... Pastoor Van den Bossche zaliger nam het altaarkruisbeeld en keerde zich naar ons... Ik hoor het hem nog zeggen: «Laat ons God bidden, dat Hij ons voor ellende spare!» Het donderde en bliksemde vervaarlijk. Gelukkig duurde het niet lang. De wind bedaarde en we hadden geen overstroming, maar te Eikevliet en Klein-Mechelen was alles verhaagd. Och hoe dikwijls heb ik vader hooren vertellen, dat hij vluchten moest voor het water ! Natten-Haasdonk heeft al wat afgezien....

De sombere nacht was eindelijk voorbij... Men hoorde weldra van meerdere huizen, die ingestort waren...

Vandijk voer naar zijn hoeve... Al spoedig zag hij dat de storm hem nog meer had geteisterd. De schuur was ingestort.... Hooi en stroo en vlas dreven rond, zat verstrikt rond boomstammen of dobberde op de baren. Van zijn huis was het dak verdwenen.

— O, hoe kom ik dat te boven ! jammerde de arme man. Ik ben geheel geruïneerd.....

En hij schreide als een kind. Al de vruchten van harden arbeid, van zuinig leven, van spaarzaamheid vernield !

III.

De laatste storm had ook een polder van Ruisbroek onder water gezet. Maar de woning van oom Gust stond veilig. Vrouw Vandijk en de kinderen waren bij oom Gust en tante Lies als thuis.

't Was nu kalm in de natuur. Kathelijne en Karel stonden op den dijk en keken naar den overstromden polder.

— Gaat ge mee varen? vroeg Andries, de buurman van oom Gust, een jonge man van even in de twintig.

Maar Kathelijne wist wel, dat moeder dat niet zou toestaan. En ze schudde het hoofd.

Andries roeide heen, op den overstromden polder. De kinderen oogden hem na. Het was zoo koddig die boot tusschen de boomen, die hun kruin uitstaken, boven den vloed.

— Wat zou Andries nu willen.... hij kruipt op een

boom, zei Kathelijne, een tiental minuten later.

Andries had op een tak een haas gezien.... Het dier-
tje had ook zijn leven willen redden.

— Dat is een goede voor den pot, een lekker beetje,
dacht Andries en roeide vlug naar den boom toe....

Hij nam met de eene hand een tak vast, heesch zich
op en wilde met de andere den haas grijpen.... Maar
dat ging niet zoo gemakkelijk. Angstig kroop het
beestje hooger. Andries spande zich nog meer in. Wip,
de haas sprong naar beneden... recht in de boot.....
En Andries schrok. Door het zich ophijschen waren
zijn beenen buiten het vaartuig en zeker had hij dit
een duw gegeven... De boot dobberde weg en de haas
zat tusschen de riemen. 't Was net of hij ging roeien.
Het scheelde weinig of Andries was in den vloed ge-
tuimeld. Hij kroop nu geheel in den boom, en.... zat
gevangen in plaats van den haas.

Wat nu? Om te zwemmen, was het te koud.... Dan
maar roepen....

Kathelijne en Karel hadden iets van het voorval
gezien, maar konden toch niet onderscheiden, wat er
eigenlijk gebeurde... De boot dobberde weg en Andries
zat in den boom. En de kinderen hoorden hem roepen.

— We moeten het aan oom Gust gaan zeggen, zei
Kathelijne. Er is iets gebeurd.

Oom Gust begreep Kathelijne's vertelling niet recht.
Hij liep naar den dijk. Ja, daar zat iemand in den
boom..... en de boot dobberde heen en was ginder

haast tegen den dijk. Oom Gust riep nog eenige bure-
en samen brachten ze een bootje in het water. Ze roei-
den naar den boom.

— Hé, Andries, wat steekt ge nu toch uit? vroeg
Gust. 't Is te vroeg om appels te plukken.

— Die verwenschte haas! bromde Andries, blij toch
uit zijn lastigen toestand bevrijd te zijn.

— Welk een haas! klonk het.

Beschaamd vertelde Andries zijn avontuur. De man-
nen lachten hartelijk. Ze roeiden naar de andere boot
die tegen den dijk was gedreven....

Maar de haas was er uit, en over den dijk den niet
overstroomden polder in gevlucht (1).

't Verhaal deed de ronde. En in al de ellende werd
er nog eens gelachen.

Twée dagen later kwam vader Vandijk. Hij had zijn
dieren kunnen stallen bij een boer te Puurs. Het water
zakte. Maar het zou nog een tijd duren eer men terug
kon.. En moeder weende weer, toen ze hoorde wat er
met de schuur en haar inhoud was gebeurd.

Twée maanden duurde het, eer de geteisterden naar
hun streek konden terug keeren. Toen had men de dijk-
ken hersteld en de huizen weer bewoonbaar gemaakt.

Het gezin Vandijk verliet Ruisbroek. Oom Gust en
tante Lies hadden al dien tijd hun familie liefderijk

(1) Leopold Mees deelt dit voorval mee in zijn « Geschiedenis
van Hingene en zegt dat het nog van vader tot kind wordt
verteld.

gastvrijheid verleend.

Vader was veel te Haasdonk geweest. Hij zou weer moedig werken. De woning was versch gekalkt, en de schuur met planken opgetimmerd. De geteisterden hadden wel hulp gekregen, maar niet genoeg om de schade te vergoeden. Vader had geld moeten leenen en één koe verkoopen, om zijn hoeve weer in orde te krijgen.

Kathelijne en Karel gingen naar school, als vroeger. Het meisje was thuis zoo stil. Ze sprak weinig, speelde niet. Moeder merkte het wel en op een avond vertelde Kathelijne wat haar deerde. Ze had zoo'n medelijden met Emilietje, het weesje. Die woonde nu bij een nicht van haar moeder, een vuile vrouw die altijd bromde. Emilietje kreeg soms slagen.

— O, moeder, laat ze bij ons wonen! smeekte Kathelijne.

Moeder beloofde, dat ze er eens met vader zou over spreken. En dien avond deed ze het..... 't Was waar... ze had het ook al gehoord, dat het weesje het hard had te verduren.... De meeste menschen dachten er niet aan. Men had zelf zooveel zorgen door de ramp.

— Kathelijne heeft mijn hart geroerd, zei vrouw Vandijk.

Zoudt gij het kind dan willen nemen? vroeg haar man....

— Waar er eten is voor drie kleinen.... zal er ook voor een vierde zijn. Ge hebt de arme Maria niet kunnen redden.... we zagen haar verdriinken. Willen we

ons over haar Emilietje ontfermen.... Maria deed toch zoo haar best.

— Ge hebt al zoo veel werk.... En we zitten op lasten....

— God zal ons zegenen..... Willen we het doen, Frans ?

— Ja.... Gij zijt een goede vrouw.... Wel, ja, waar er eten is voor drie, zal God ons voor vier verleenen... ik ga morgen reeds met die nicht spreken.

En den volgenden dag bracht Vandijk het weesje mee. De oude nicht was blij, dat ze er van af was..... Kathelijne danste van blijdschap. En Karel was ook verheugd..... Emilietje had een nieuw tehuis.

IV.

't Was Sinterklaasavond.... De kinderen van Vandijk hadden vóór het slapen gaan bij de schouw gezongen :

Sinter Klaas kapoentje,

Leg wat in mijn schoentje....

Nu sliepen ze. En vader en moeder wisten het al, dat Sinterklaas appelen, noten en krentekoeken zou brengen.

't Was een harde Zomer en Herfst geweest. En Van-

dijk had nog niets van zijn schuld kunnen afbetalen. 't Jaar eindigde in zorgen.

De ouders zaten bij hun turfvuur.

— Ik hoor nog gerij, zei moeder, met haar naaiwerk ophoudend.

— Ja... het staat stil.... 't Is op de Rupelmondsche baan.

— Ga eens zien, Frans.

Vandijk opende de deur. Hij vernam geluid van stemmen. Daar naderden menschen.... Door de openstaande deur viel licht naar buiten...

— Goeden avond, klonk het. Zoudt gij ons kunnen helpen?

— Komt binnen, noodigde Vandijk.

't Waren een heer en dame, die in huis traden en moeder bood hun dadelijk een stoel aan.

— We zouden nog over willen naar Rupelmonde, zei de heer. We komen van Mechelen. Maar er is iets aan de koets. Een wiel zou kunnen afdraaien....

— Nog naar Rupelmonde, sprak Vandijk. 't Is al laat.... En ik weet niet of de veerman aan den overkant de bel van hier nog zou hooren.

— We kunnen niet verder..., hernam de heer. 't Is te laat om het ongeval te herstellen. Hebt gij geen kamer voor mij en mijn vrouw? Mijn vrouw is te vermoeid om nog te voet tot aan de rivier te gaan.

— O, zeker, sprak de boer. Zet u, ik zal den koetsier helpen.

De heer ging mee naar buiten. Voorzichtig bracht men het rijtuig op het hof. De paarden kregen een plaatsje en voer in den stal. De koetsier zou logies zoeken te Wintham, dan kon hij morgen den smid meebrengen.

De heer ging dan mee in huis. Moeder sneed al brood voor deze onverwachte gasten. 't Leken rijke menschen. En mijnheer had eenige pakken en een valies meegebracht uit het rijtuig.

De heer en de dame aten smakelijk en dronken de geurige koffie. Ze waren blij een onderdak te hebben.

Vrouw Vandijk bracht dan haar slaapkamer in orde. Ze zou met vader wel op zolder gaan, waar nog een matras was.

Intusschen praatte de heer met Vandijk. Hij had van de overstroming in Februari gelezen, en vroeg bijzonderheden over de ramp. Vandijk vertelde er uitvoerig van, en sprak over zijn eigen lotgevallen. Moeder keerde terug.

— De kinderen hebben hun kloefjes bij den aard gezet, zei de dame. Het is Sinterklaasavond. Wij zijn op reis naar mijn getrouwde dochter die te Rupelmonde woont. Maar we hebben nogal vertraging gehad en nu dit ongeval. We brengen altijd van Sinterklaas tot Nieuwjaar bij mijn dochter en haar kinderen door. Ze zullen denken, dat we de reis uitgesteld hebben tot morgen. Ge hebt vier kinderen.

— Drie van ons en een weesje, dat we ingenomen

hebben, antwoordde vrouw Vandijk.

— 't Kindje van die Maria De Pesseroy, waarvan ik verteld heb, zei vader. 't Kind was bij een nicht van haar moeder.... een ruw mensch.

Vrouw Vandijk vertelde dan hoe haar Kathelijne eigenlijk voor Emilietje had gezorgd.

De heer en de dame waren ontroerd.

— Zooveel schade geleden en dan nog een vreemd kind in huis, het is edelmoedig, zei de heer.

— Och, waar er eten is voor drie, kan er ook voor vier zijn, mijnheer, sprak Vandijk.

De dame opende een pak.

— Sinterklaas heeft me geschenken meegegeven, zei ze.

— Voor de kinderen van uw dochter, sprak vrouw Vandijk, die begreep, wat de dame wilde doen.

— Die kinderen zullen heel tevreden zijn, als ik ze vertel, hoe ik hier wat achtergelaten heb voor uw kleinen.

En de dame boog zich en legde bij de klompjes chocolade, appelcienen en speelgoed....

— Maar dat is te veel! riep moeder ontroerd uit.

— Sinterklaas wil het zôd.

— Zeker! stemde de heer toe. En Sinterklaas fluistert me nog iets toe. Brave menschen, vertelt me nu eens in welke moeilijkheden ge zit.... Ge hebt veel schade geleden en alles moeten herstellen.

Vandijk deelde dan mee, dat hij vijf honderd gulden

schuld had (1). Dat was een groote som voor hem.

— En gij ontfermt u over een weesje, zei de heer.... Welnu, ik wil ook wat doen.... God zegt, dat we elkander moeten helpen.

De dame knikte. De heer haalde zijn brievenstasch uit....

— Hier hebt ge vijf honderd gulden, betaal uw schuld af en dan met moed vooruit.

Vandijk was geheel onthutst.... Moeder weende van ontroering.

— En mogen we nu gaan slapen? vroeg de heer.

Allen begaven zich ter ruste.... Het was voor Vandijk en zijn vrouw een blijde Sinterklaasavond.

Kathelijne droomde dien nacht van Sinterklaas, die over de daken reed en geschenken en lekkers door de schouw wierp.

En 's morgens juichten de kinderen..... Wat had Sinterklaas veel gegeven! Een pop voor Emilie, een rammelaar voor Kaatje, een keuken met potten en pannetjes voor Kathelijntje. En dan die chocolade, appelen, noten, appels, koeken. 't Was een gejuich rond de schouw.

De kinderen, behalve Kaatje, waren ter schole, toen de heer en de dame, opstonden. Maar in hun kamer hadden deze de vreugde wel gehoord.

(1) Ons land was toen met Nederland vereenigd en men rekende met guldens.

Vandijk en zijn vrouw dankten voor de milde hulp.

— Mij niet danken. God heeft met het weesje zegen gebracht, zei de heer, die zelfs zijn naam niet wilde noemen.

De koetsier kwam met den smid, en na een half uur konden de goede weldoeners hun reis voortzetten....

De grootste zorgen waren voor Vandijk en zijn vrouw weggenomen....

NAWOORD.

Vôôr we dit verhaal schreven zijn we verscheidene keeren naar de streek van Eikenvliet, Wintham, Natten-Haasdonk en Hingene geweest.

Als men van Boom en Ruisbroek komt, en even voorbij dit laatste dorp een weg rechts inslaat, komt men eerst te Eikevliet, een bouwvallig dorp.... Om het te betreden, moet men echter tol betalen aan den brugwachter.

Van Eikevliet is men weldra te Wintham bij de schippers goed bekend. Een andere weg leidt naar de Rupel, waar een kade is.

We begaven ons naar Natten-Haasdonk. Hoe stil en verlaten is het daar. Een verhevenheid, en daar een kapelletje. De oude kerk is verdwenen. Na de overstroming van 1825, bleef de hoogte eenigen tijd door water omgeven. De pastoor deed de diensten in een

schuur. Toen kregen de Winthammers hun zin. Te Wintham zou een kerk, een pastorijs en een school gebouwd worden. Op 29 Mei 1828 werd de eerste steen der nieuwe kerk van Wintham gelegd. De inwoners vervoerden kosteloos te water en te land de bouwstoffen. En de afbraak der kerk van Natten-Haasdonk werd ook gebruikt.

Toch duurde de oprichting vrij lang. Door den storm van 1836 werd een deel van het dak afgerukt.

Van Natten-Haasdonk zijn we gauw aan den Scheldebijk. Aan de overzijde ligt Rupelmonde. De veerboot vaart over en weer.

Hingene ligt weggedoken in het weelderig geboomte van het kasteelpark.

Het kasteel van Hingene, dat aan den hertog van Ursel behoort, is zeer oud, Reeds 800 jaar geleden stond hier een slot.

Het huidig kasteel is veel veranderd en herbouwd.

In deze streek zijn diepe putten of wielen overgebleven van de herhaalde overstromingen. De dijken worden nu flink onderhouden. Andere putten zijn ontstaan door het uitgraven van turf. Over zeventig, tachtig jaar kwamen veel vreemde boeren hier turf koopen en op hun karren laden als brandstof.

In het schoone jaargetijde kan men in dit hoekje tusschen Schelde, Rupel en Vliet, aangename wandelingen doen.